

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU ZAGRANICZNEGO

z dnia 21 maja 1973 r.

w sprawie zwolnień od cła oraz od ograniczeń przywozu i wywozu.

Na podstawie art. 15 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 33, poz. 166) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. Do stosowania zwolnień od cła na podstawie niniejszego rozporządzenia właściwe są urzędy celne, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 2. 1. Przedmioty zwolnione od cła w całości lub w części, zwolnione są zarazem od ograniczeń przywozu i wywozu, wprowadzonych stosownie do art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 33, poz. 166), zwanej w dalszym ciągu „ustawą”.

2. Rozporządzenie nie narusza odrębnych przepisów i umów międzynarodowych ustanawiających zakazy i ograniczenia zwłaszcza ze względu na dobro lub bezpieczeństwo publiczne, zdrowie ludzi, ochronę zwierząt, roślin, dobra kultury i interes dewizowy (art. 9 ustawy).

3. W razie potrzeby ustalenia wartości przedmiotu, wartość tę ustala organ administracji celnej opierając się na obowiązujących cennikach, znajomości cen lub oświadczeniu strony, posiłkując się w miarę możliwości przedstawionymi przez stronę rachunkami lub innymi dokumentami albo świadectwami rzeczoznawców.

§ 3. Jeżeli przepis rozporządzenia ustanawia możliwość zwolnienia od cła, oznacza to możliwość zwolnienia w całości lub w części.

§ 4. 1. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi, zwolnienie od cła może nastąpić pod warunkiem, że w ozna-

czonym terminie przedmiot objęty zwolnieniem będzie używany w określonym celu lub zgodnie z określonym przeznaczeniem albo że nie będzie odstąpiony.

2. Zwolnienie od cła przywozowego pod warunkiem przewidzianym w ust. 1 powoduje, że dopuszczenie przedmiotu do obrotu na polskim obszarze celnym następuje z zastrzeżeniem (art. 4 ust. 3 ustawy).

3. W razie naruszenia warunku (ust. 1) zwolnienie od cła staje się niebyłe i cło ciężące na przedmiocie staje się wymagalne. Jeżeli przedmiot podlega ograniczeniu przywozu lub wywozu, staje się wymagalna kwota równoważności przedmiotu, gdy jest ona wyższa niż ciężące cło lub gdy na przedmiot ten cła nie ustanowiono. Wymagalne stają się również odsetki za zwłokę (art. 41 ust. 1 ustawy), licząc od dnia naruszenia warunku.

Rozdział 2

Zwolnienia w ruchu osobowym.

§ 5. Przy ustalaniu rodzaju i ilości przedmiotów, które stosownie do przepisów niniejszego rozdziału podlegają zwolnieniu od cła albo objęte są zezwoleniem na warunkowy przywóz lub wywóz bez uiszczenia cła i składania zabezpieczenia cła, uwzględnia się płeć, wiek, zawód osoby przekraczającej granicę państwową, porę roku, cel, kierunek i sposób odbywania podróży, zwłaszcza zaś okoliczność, czy przewożone przedmioty są lub były potrzebne tej osobie w czasie trwania podróży.

§ 6. 1. Podróżnym w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest osoba przekraczająca granicę państwową na podstawie paszportu albo równoznacznego dokumentu, z wyjątkiem osób przekraczających granicę w sąsiedzkim

ruchu granicznym, osób pełniących funkcje na granicy oraz osób przesiedlających się.

2. Podróżnym krajowcem jest osoba zamieszkała w Polsce, a podróżnym cudzoziemcem osoba zamieszkała za granicą.

3. Podróżnym w tranzycie jest podróżny, który:

- 1) posiada polską wizę przejazdową albo
- 2) nie posiada wizy polskiej, a wyjeżdża z Polski do państwa innego niż to, z którego przyjechał, jeżeli wyjazd z Polski następuje nie później niż w ciągu 48 godzin po dniu przyjazdu do Polski.

§ 7. 1. Zwalnia się od cła przewożone przez podróżnego ze sobą:

- 1) przedmioty osobistego użytku niezbędne w czasie trwania podróży, a w szczególności:
 - a) odzież, bieliznę, obuwie, przybory toaletowe i inne przedmioty podręczne,
 - b) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne,
- 2) środki spożywcze w ilości potrzebnej na czas trwania podróży, w tym mięso i wyroby mięsne do 2 kg łącznie oraz czekoladę i wyroby czekoladowe do 1 kg łącznie,
- 3) wino do 2 l oraz inne napoje alkoholowe, oprócz spirytusu, do 2 l łącznie, a wyroby tytoniowe do 250 sztuk papierosów lub do 50 sztuk cygar albo 0,25 kg tytoniu, jeżeli przewożone są przez podróżnego w wieku od lat 17.

2. Zwalnia się również od cła przewożone przez podróżnego ze sobą psy, koty i inne zwierzęta hodowane w mieszkaniach.

§ 8. 1. Podróżnemu, który przyjeżdża do Polski na pobyt czasowy, zezwala się na przywóz, a podróżnemu, który wyjeżdża za granicę na pobyt czasowy, zezwala się na wywóz bez uiszczenia cła i składania zabezpieczenia cła przewożonych ze sobą przedmiotów osobistego użytku, pod warunkiem, że przedmioty przywożone zostaną przez podróżnego wywiezione przy opuszczeniu Polski, a przedmioty wywożone zostaną przez podróżnego przywiezione przy powrocie z zagranicy.

Zezwolenie dotyczy zwłaszcza:

- 1) podręcznych przedmiotów służących do wykonywania zawodu,
- 2) 2 aparatów fotograficznych, waskotaśmowego aparatu filmowego oraz 24 klisz lub 10 rolek błon do każdego aparatu fotograficznego i 10 rolek taśmy filmowej o szerokości do 16 mm,
- 3) przenośnego instrumentu muzycznego, przenośnego gramofonu oraz przenośnych turystycznych: magnetofonu, radioodbiornika, telewizora oraz 10 płyt gramofonowych i 5 rolek taśmy magnetofonowej,
- 4) sprzętu sportowego i turystycznego, a w szczególności łodzi, 2 sztuk broni myśliwskiej lub sportowej oraz 100 nabojów do każdej sztuki broni,
- 5) 1 sztuki broni palnej krótkiej oraz 25 nabojów,
- 6) wyrobów użytkowych ze złota, platyny, kamieni szlachetnych i pereł naturalnych, o zwykłej dla nich wadze, jeżeli łączna ich waga nie przekracza 50 g.

2. Warunek przewidziany w ust. 1 nie dotyczy przedmiotów jednorazowego użytku; jeżeli warunek nie może być spełniony wskutek zniszczenia lub nie zawinionej przez podróżnego utraty przedmiotu, można podróżnego zwolnić od obowiązku uiszczenia cła, które na tym przed-

miocie ciążyło; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

§ 9. 1. Niezależnie od zwolnień określonych w § 7 i 8 zwalnia się od cła:

- 1) przedmioty przywożone przez podróżnego o łącznej wartości rynkowej tych przedmiotów w Polsce do 6.000 zł, a jeżeli podróżnym jest osoba, która wraca z pobytu za granicą trwającego ponad 3 miesiące, zwalnia się na jej wniosek od cła przedmioty o łącznej wartości rynkowej w Polsce do 12.000 zł,
- 2) przedmioty wywożone przez podróżnego o łącznej wartości rynkowej tych przedmiotów w Polsce do 2.000 zł, a przez podróżnego cudzoziemca, również w tranzycie, dodatkowo zwalnia się od cła przedmioty nabyte w Polsce, jeżeli wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza 50% środków płatniczych pochodzących z udokumentowanej wymiany zagranicznych środków płatniczych przywiezionych przez podróżnego. Zwolnienie nie dotyczy środków spożywczych oraz złota, platyny, kamieni szlachetnych, pereł naturalnych i wyrobów z nich.

2. Zwolnienia określone w ust. 1:

- 1) dotyczą tylko przedmiotów, które ze względu na rodzaj, ilość i zwyczaj mogą służyć podróżnemu do użytku osobistego, domowego, zawodowego lub jako upominki,
- 2) nie dotyczą wypadków, gdy wartość rynkowa przedmiotu w Polsce przekracza odpowiednio 6.000 lub 12.000 zł (ust. 1 pkt 1) albo 2.000 zł (ust. 1 pkt 2),
- 3) przysługują podróżnemu w wieku do lat 17 tylko w wypadku, gdy legitymuje się paszportem lub równoznacznym dokumentem wystawionym na jego nazwisko.

3. Zwalnia się od cła wywozowego te przedmioty wywożone przez podróżnego w tranzycie ze sobą, które uprzednio zwolniono od cła przywozowego.

§ 10. 1. Można zwolnić od cła:

- 1) przedmioty wymienione w § 7 ust. 1 pkt 1 przeznaczone dla podróżnego krajowca przebywającego czasowo za granicą lub dla podróżnego cudzoziemca przebywającego czasowo w Polsce,
- 2) przedmioty wymienione w § 7 ust. 1 pkt 1 i § 8 ust. 1 przewożone po opuszczeniu Polski po czasowym pobycie przez podróżnego cudzoziemca lub po powrocie z zagranicy po czasowym pobycie przez podróżnego krajowca,
- 3) przedmioty określone w § 7 i § 8 ust. 1 nadawane przez podróżnego oddzielnie do przewozu w związku z odbywaną podróżą.

2. Zwolnienia można udzielić w wypadku określonym:

- 1) w ust. 1 pkt 1 i 2, jeżeli zgłoszenie przedmiotów do odprawy celnej następuje przed upływem 6 miesięcy od dnia przejazdu podróżnego przez granicę,
- 2) w ust. 1 pkt 3:
 - a) od cła przywozowego, jeżeli podróżny przy przyjeździe do Polski zgłosił urzędowi celnemu granicznemu fakt oddzielnego przewozu tych przedmiotów i jeżeli przedmioty nadane oddzielnie nadeszły przed upływem 6 miesięcy od dnia przejazdu podróżnego przez granicę państwową,
 - b) od cła wywozowego, jeżeli podróżny udowodni, że jego wyjazd z Polski nastąpi w ciągu 1 miesiąca.
3. W razie gdy podróżny część przedmiotów przewozi ze sobą, a część nadaje oddzielnie do przewozu (ust. 1

pkt 3), łączne zwolnienia nie mogą przekroczyć ulg przewidzianych w § 7 i 8.

§ 11. 1. W wypadku zasługującym na uwzględnienie Główny Urząd Ceł może zwolnić od cła:

- 1) środki spożywcze i wyroby tytoniowe w ilościach większych niż określone w § 7 ust. 1 pkt 2 i 3,
- 2) mimo niezachowania terminów przewidzianych w § 10 ust. 2.

2. Uprawnienia przewidziane w ust. 1 Główny Urząd Ceł może przekazać urzędowi celnym.

§ 12. 1. Za osoby pełniące funkcje na granicy państwowej, zwane dalej „pracownikami”, uważa się:

- 1) osoby wykonujące na granicy prace przy urządzeniach technicznych, zwłaszcza komunikacyjnych, przy budowlach, mostach, regulacji rzek albo prace pomiarowe, konserwatorskie itp.,
- 2) funkcjonariuszy wykonujących na granicy czynności służbowe.

2. Na równi z pracownikami traktuje się:

- 1) członków obsługi lub załogi publicznych środków przewozowych, którzy zawodowo dokonują międzynarodowych przewozów osób lub towarów bądź wykonują czynności spedycyjne,
- 2) rodziny członków załóg statków żeglugi śródlądowej razem z nimi przebywające na tych statkach.

3. Pracownik, który przekracza granicę państwową na podstawie:

- 1) dokumentu polskiego — jest pracownikiem krajowcem,
- 2) dokumentu obcego państwa — jest pracownikiem cudzoziemcem.

§ 13. 1. Zwalnia się od cła przewożone ze sobą przez pracownika przedmioty niezbędne w czasie trwania podróży, a w szczególności:

- 1) odzież, bieliznę, obuwie, przybory toaletowe i inne przedmioty podręczne,
- 2) środki spożywcze w potrzebnej ilości, w tym mięso i wyroby mięsne do 0,5 kg łącznie na 1 dzień podróży, lecz nie więcej niż 2 kg łącznie, oraz czekoladę i wyroby czekoladowe do 0,25 kg łącznie, a przewiezione przez członków załóg statków żeglugi śródlądowej i członków ich rodzin czekoladę i wyroby czekoladowe do 1 kg na 1 osobę,
- 3) przewożone przez pracownika w wieku od lat 17 wyroby tytoniowe w potrzebnej ilości, lecz nie więcej niż 200 sztuk papierosów, 50 sztuk cygar albo 0,25 kg tytoniu,
- 4) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne.

Zwalnia się dodatkowo od cła zwierzęta domowe hodowane na statkach przez członków załóg statków żeglugi śródlądowej oraz członków ich rodzin.

2. Ograniczenia wywozu mięsa, wyrobów mięsnych, papierosów, cygar i tytoniu, ustanowione w ust. 1 pkt 2 i 3, nie dotyczą członków załóg statków żeglugi śródlądowej oraz członków ich rodzin, z tym jednak że do czasu podróży nie wlicza się okresu, na który statek polski zostaje wynajęty przez zagraniczną instytucję, organizację lub przedsiębiorstwo.

3. Pracownikowi cudzoziemcowi zezwala się na przywóz, a pracownikowi krajowcowi na wywóz bez uiszczenia cła i składania zabezpieczenia cła, przewożonych ze

sobą przedmiotów osobistego użytku nie wymienionych w ust. 1, pod warunkiem, że przedmioty przywożone zostaną przez pracownika wywiezione przy opuszczeniu Polski, a przedmioty wywożone zostaną przez pracownika przywiezione przy powrocie z zagranicy. Zezwolenie dotyczy zwłaszcza:

- 1) narzędzi do pracy,
- 2) wyrobów użytkowych z platyny, złota, kamieni szlachetnych i pereł naturalnych, o zwykłej dla nich wadze, jeżeli łączna ich waga nie przekracza 50 g.

4. Warunek przewidziany w ust. 3 nie dotyczy przedmiotów jednorazowego użytku; jeżeli warunek nie może być spełniony wskutek zniszczenia lub nie zawinionej przez pracownika utraty przedmiotu, można pracownika zwolnić od obowiązku uiszczenia cła, które na tym przedmiocie ciążyło; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

5. Niezależnie od zwolnień określonych w ust. 1 i 2 zwalnia się od cła:

- 1) przedmioty przywożone ze sobą przez pracownika krajowca, jeżeli łączna wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza 100 zł licząc na 1 dzień pobytu za granicą, lecz nie więcej niż 6 000 zł łącznie, a jeżeli pobyt za granicą trwał ponad 3 miesiące 12 000 zł łącznie,
- 2) przedmioty wywożone ze sobą przez pracownika cudzoziemca, oprócz środków spożywczych oraz złota, platyny, kamieni szlachetnych, pereł naturalnych i wyrobów z nich, jeżeli łączna wartość rynkowa tych przedmiotów w Polsce nie przekracza 50 zł licząc za 1 dzień pobytu w Polsce i nie przekracza zarazem 2 000 zł, a jeżeli pobyt w Polsce trwał ponad 3 miesiące 3 000 zł łącznie,
- 3) zwolnienia określone w pkt 1 i 2 przysługują w stosunku do przedmiotów, które ze względu na rodzaj, ilość i zwyczaj mogą służyć pracownikowi do użytku osobistego, domowego, zawodowego lub na upominki,
- 4) rozpoczęty dzień pobytu (pkt 1 i 2) liczy się za cały dzień.

6. Przepisy ust. 1 do 5 nie dotyczą członków załóg statków morskich.

§ 14. 1. Zwalnia się od cła przenoszone ze sobą przez członka załogi statku morskiego z łądu na statek albo ze statku na ląd przedmioty osobistego użytku:

- 1) używane przez niego: odzież, bieliznę, obuwie, przybory toaletowe i inne przedmioty podręczne,
- 2) wyroby tytoniowe — do 40 sztuk papierosów lub do 10 sztuk cygar albo odpowiednią ilość tytoniu,
- 3) leki, środki sanitarne i wyroby kosmetyczne.

2. Członkowi załogi statku morskiego krajowcowi zezwala się na wywóz, a cudzoziemcowi na przywóz oraz na znoszenie ze statku na ląd i wnoszenie z łądu na statek bez uiszczenia cła i składania zabezpieczenia cła przedmiotów pod warunkiem, że zostaną one odpowiednio: przywiezione, wywiezione za granicę, wniesione lub zniesione ze statku. Zezwolenie dotyczy zwłaszcza:

- 1) podręcznych przedmiotów służących do wykonywania zawodu oraz do użytku podczas pobytu na statku lub na lądzie,
- 2) wyrobów użytkowych ze złota, platyny, kamieni szlachetnych i pereł naturalnych o zwykłej dla nich wadze, jeżeli łączna ich waga nie przekracza 50 g.

3. Warunek przewidziany w ust. 2 nie dotyczy przedmiotów jednorazowego użytku; jeżeli warunek nie może być spełniony wskutek zniszczenia lub nie zawinionej przez pracownika utraty przedmiotu, można pracownika zwolnić od obowiązku uiszczenia cła, które na tym przedmiocie ciążyło; okoliczności te można uzasadniać wszelkimi dowodami.

Rozdział 3

Zwolnienia przysługujące osobom przesiedlającym się.

§ 15. 1. Zwalnia się od cła wywozowego następujące przedmioty wywożone przez osoby zamieszkałe co najmniej przez okres 6 miesięcy w Polsce, a przesiedlające się za granicę na pobyt stały, jeżeli stanowią ich mienie i służyły im do użytku osobistego, domowego i zawodowego:

- 1) odzież, obuwie oraz bieliznę osobistą, pościelową i stołową,
- 2) pościel,
- 3) wyroby stołowe platerowane — dwunastoosobowy komplet na rodzinę,
- 4) srebrne: wyroby stołowe oraz przedmioty domowego użytku o łącznej wadze do 4 kg na rodzinę,
- 5) wyroby porcelanowe — dwunastoosobowy serwis obiadowy i 2 inne sześćoosobowe na rodzinę łącznie,
- 6) wyroby ze szkła kryształowego do 10 kg na rodzinę,
- 7) dywany i kilimy do 4 sztuk łącznie na rodzinę,
- 8) samochód osobowy na rodzinę, po przedstawieniu dowodu rejestracji stwierdzającego, że stanowił on własność osoby wyjeżdżającej przed dniem zgłoszenia go do odprawy celnej wywozowej,
- 9) motocykl, skuter i motorower — po 1 sztuce na rodzinę,
- 10) pianino oraz saksofon albo akordeon — po 1 sztuce na rodzinę oraz drobne instrumenty muzyczne,
- 11) książki — po 1 egzemplarzu każdego tytułu na rodzinę,
- 12) zbiory znaczków filatelistycznych o łącznej wartości do 10.000 zł na rodzinę, po przedstawieniu zaświadczenia upoważnionego przedsiębiorstwa stwierdzającego ich wartość,
- 13) dzieła sztuki malarskiej, graficznej i rzeźbiarskiej do 30 sztuk łącznie na rodzinę, a dzieła stanowiące własność twórcy bez względu na ilość po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że osoba wyjeżdżająca jest twórcą wywożonych dzieł,
- 14) wykonane ze stosowanych zwykle materiałów: meble, naczynia kuchenne i stołowe, drobne narzędzia i instrumenty potrzebne do wykonywania zawodu, drobne narzędzia rzemieślnicze oraz przedmioty osobistego i domowego użytku inne niż wymienione w pkt 1 do 7 z wyjątkiem wyrobów jubilerskich i złotniczych z metali szlachetnych,
- 15) niewielkie zapasy środków spożywczych.

2. Zwalnia się od cła wywożone przez użytkowników gospodarstw rolnych albo robotników rolnych: narzędzia i sprzęt rolniczy, inwentarz żywy oraz płody rolne, używane w gospodarstwie przesiedlającego się, po przedstawieniu zaświadczenia naczelnika gminy (miasta i gminy) bądź prezydium miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej właściwej dla miejsca zamieszkania stwierdzającego, że przesiedlający się był użytkownikiem gospodarstwa rol-

nego lub robotnikiem rolnym oraz że wywożone przedmioty mogą pochodzić z jego gospodarstwa.

§ 16. 1. Osoby zamieszkałe w Polsce, a przesiedlające się za granicę na pobyt czasowy w związku z zatrudnieniem w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach specjalnych albo w innych placówkach zagranicznych polskich urzędów, instytucji lub jednostek gospodarki społecznej, zwalnia się od cła wywozowego od przedmiotów, które stanowią ich mienie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zamieszkałych w Polsce, a przesiedlających się za granicę na co najmniej 6-miesięczny pobyt czasowy:

- 1) pracowników polskich urzędów, instytucji lub jednostek gospodarki społecznej, którzy zostali służbowo delegowani za granicę,
- 2) osób, które za zgodą właściwych polskich urzędów centralnych bądź określonych przez Ministra Handlu Zagranicznego instytucji lub przedsiębiorstw wyjeżdżają za granicę w celu świadczenia usług na podstawie stosunku pracy, umowy o dzieło lub zlecenia,
- 3) osób, które wyjeżdżają za granicę w celu studiów lub prowadzenia działalności naukowo-badawczej na podstawie skierowania przez właściwe polskie urzędy lub instytucje państwowe,
- 4) członków rodzin osób określonych w ust. 1 i 2 pkt 1 do 3.

3. Osoby określone w ust. 1 i 2, powracające do Polski na stałe, zwalnia się od cła przywozowego od:

- 1) przedmiotów uprzednio wywiezionych,
- 2) przedmiotów nabytych za granicą, z wyjątkiem samochodów.

4. Zwolnienia określone w ust. 1, 2 i 3 dotyczą tylko przedmiotów służących do użytku osobistego, domowego i zawodowego.

§ 17. Osoby zamieszkałe za granicą, a przesiedlające się do Polski na pobyt stały, zwalnia się od cła przywozowego od przedmiotów, które stanowią ich mienie, służące do użytku osobistego, domowego i zawodowego.

§ 18. 1. Osoby zamieszkałe za granicą oraz członków ich rodzin, przesiedlających się do Polski na co najmniej 6-miesięczny pobyt, zwalnia się od cła przywozowego od przedmiotów, które stanowią ich mienie, z tym że zwolnienie samochodu następuje pod warunkiem nieodstępowania go w ciągu 3 lat od dnia przywozu. Zwolnienie to przysługuje, jeżeli przesiedlenie jest uzgodnione z właściwym polskim urzędem, polską instytucją, jednostką gospodarki społecznej lub organizacją społeczną bądź też z odpowiednią instytucją, przedsiębiorstwem lub organizacją zagraniczną lub międzynarodową mającą siedzibę albo placówkę w Polsce.

2. Osoby określone w ust. 1 powracające za granicę na stałe zwalnia się od cła wywozowego od:

- 1) przedmiotów uprzednio przywiezionych,
- 2) przedmiotów nabytych w Polsce.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów służących do użytku osobistego, domowego i zawodowego.

§ 19. 1. Zwolnienia stosuje się po przedstawieniu w wypadku określonym:

- 1) w § 15 — paszportu albo równoznacznego dokumentu stwierdzającego przesiedlenie się za granicę na pobyt stały,

- 2) w § 16 ust. 1 i 2 — zaświadczenia właściwej jednostki, określającego osoby przesiedlające się, cel przesiedlenia się za granicę na pobyt czasowy oraz przewidywany okres pobytu za granicą osób wymienionych w § 16 ust. 2,
- 3) w § 16 ust. 3 pkt 1 i § 18 ust. 2 pkt 1 — dowodu odprawy celnej odpowiednio wywozowej lub przywozowej,
- 4) w § 16 ust. 3 pkt 2 — zaświadczenia polskiej placówki dyplomatycznej, konsularnej lub handlowej właściwej dla miejsca pobytu osoby powracającej, stwierdzającego cel, okres i zakończenie pobytu osoby powracającej,
- 5) w § 17 — zaświadczenia polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego stwierdzającego, że osoby wymienione w tym zaświadczeniu zamieszkiwały za granicą i przesiedlają się do Polski na pobyt stały,
- 6) w § 18 ust. 1 — zaświadczenia właściwej jednostki wymienionej w § 18 ust. 1, określającego osoby przesiedlające się, cel przesiedlenia się do Polski na pobyt czasowy oraz okres pobytu w Polsce,
- 7) w § 18 ust. 2 pkt 2 — zaświadczenia jednostki wymienionej w § 18 ust. 1, stwierdzającego cel, okres i zakończenie pobytu w Polsce osoby powracającej.

2. Zaświadczenia wymienione w ust. 1 pkt 2 i 4 do 7 stwierdzające, iż przeznaczone są dla kontroli celnej, mogą być wydane wyłącznie w 1 egzemplarzu.

3. Niezależnie od dokumentów wymienionych w ust. 1 osoby przesiedlające się określone w § 15 do 18 mają obowiązek przedstawić przy odprawie celnej sporządzony w 3 egzemplarzach spis przewożonych przedmiotów z oświadczeniem osoby przesiedlającej się stwierdzającym, że objęte spisem przedmioty stanowią jej mienie i mienie przesiedlających się, wskazanych imiennie, członków rodziny.

§ 20. 1. Zwolnienia od cła określone w § 15 do 18 stosuje się do mienia przewożonego bezpośrednio przed przyjazdem do Polski albo przed wyjazdem za granicę osoby przesiedlającej się i nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia przejazdu jej przez granicę.

2. Mienie może być przewiezionego jednorazowo lub partiami.

§ 21. 1. Do odprawy celnej przedmiotów określonych w § 15, nadawanych oddzielnie do przewozu, właściwe są urzędy celne mające siedzibę na terenie województwa, w którym zamieszkiwały osoby przesiedlające się.

2. Naczelnik urzędu celnego, innego niż określony w ust. 1, może w uzasadnionych wypadkach wyrazić zgodę na dokonanie odprawy w podległym mu urzędzie.

§ 22. Osoby przesiedlające się, niezależnie od zwolnień określonych w § 15 do 18 korzystają ze zwolnień przewidzianych w § 7, 8 ust. 1 pkt 6 i § 9 ust. 1.

§ 23. 1. Główny Urząd Celny może:

- 1) zwolnić przedmioty inne lub w ilościach większych niż określone w § 15 oraz udzielić zwolnienia innej przesiedlającej się osobie niż określone w § 15 do 18 lub mimo niezachowania terminów określonych w § 15 ust. 1, § 16 ust. 2, § 18 ust. 1 i § 20 ust. 1.
- 2) zwolnić samochód od warunku określonego w § 18 ust. 1.

2. Uprawnienie określone w ust. 1 Główny Urząd Celnym może przekazać urzędowi celny.

Rozdział 4

Zwolnienie przedmiotów stanowiących spadek lub mienie rewindykowane.

§ 24. 1. Przedmioty pozostałe po osobie zmarłej zwalnia się od cła:

- 1) przywozowego, jeżeli jako mienie spadkowe:
 - a) przypadają osobie zamieszkałej w Polsce albo
 - b) zostaną przekazane sądowi spadku (art. 666—668 Kpc) w celu ustalenia spadkobiercy,
- 2) wywozowego, jeżeli jako mienie spadkowe przypadają osobie zamieszkałej za granicą.

2. Zwolnienie stosuje się w wypadku określonym:

- 1) w ust. 1 pkt 1 lit. a) i pkt 2 po przedstawieniu urzędowego dowodu spadkobrania, a jeżeli spadek obejmuje tylko przedmioty osobistego użytku o niewielkiej wartości, zwłaszcza odzież, bieliznę i obuwie, po uprawdopodobnieniu prawa do spadku,
- 2) w ust. 1 pkt 1 lit. b) po przedstawieniu zaświadczenia sądu spadku, któremu mienie jest przekazywane.

3. Główny Urząd Celnym może zwolnić od cła wywozowego przedmioty nabyte w Polsce przez spadkobiercę zamieszkałego za granicą za środki płatnicze otrzymane w spadku w Polsce. Przepis ust. 2 pkt 1 stosuje się odpowiednio. Uprawnienie to Główny Urząd Celnym może przekazać urzędowi celny.

§ 25. Zwalnia się od cła przedmioty stanowiące mienie rewindykowane, zwrócone z zagranicy do Polski albo z Polski za granicę. Zwolnienie stosuje się po przedstawieniu orzeczenia sądu lub innego dokumentu właściwego organu polskiego albo zagranicznego, stwierdzającego tytuł przywozu albo wywozu tych przedmiotów.

Rozdział 5

Zwolnienia przysługujące urzędowi, instytucjom, przedsiębiorstwom i organizacjom oraz zwolnienia związane ze współpracą międzynarodową.

§ 26. 1. Polskie urzędy, instytucje, jednostki gospodarki społecznej i organizacje społeczne mające siedzibę w Polsce można zwolnić:

- 1) od cła wywozowego od przedmiotów potrzebnych w związku z działalnością wykonywaną za granicą i od cła przywozowego od przedmiotów, które do tego celu służyły,
- 2) od cła przywozowego od przedmiotów nabytych za granicą w ramach uprawnień dewizowych,
- 3) od cła przywozowego od przedmiotów otrzymanych bezpłatnie w związku z działalnością służbową lub statutową i od cła wywozowego od przedmiotów przekazanych bezpłatnie osobie fizycznej zamieszkałej za granicą albo instytucji, przedsiębiorstwu lub organizacji mającym siedzibę za granicą.

2. Zwolnienia od cła przywozowego przewidziane w ust. 1 pkt 2 i 3 nie dotyczą samochodów.

§ 27. 1. Międzynarodowe instytucje, przedsiębiorstwa lub organizacje mające siedzibę bądź placówkę w Polsce można zwolnić od cła przywozowego od przedmiotów potrzebnych do użytku w związku z działalnością służbową lub statutową, a od cła wywozowego — od przedmiotów, które do tego celu służyły. Zwolnienie przedmiotów przy-

wożonych następuje pod warunkiem nieodstępowania ich w ciągu 3 lat. Warunek nie ma zastosowania do przedmiotów zwyczajowo traktowanych jako wzory, próbki i materiały reklamowe.

2. Zwolnienie określone w ust. 1, stosuje się pod warunkiem wzajemności również do zagranicznych instytucji, przedsiębiorstw lub organizacji mających placówkę w Polsce.

§ 28. 1. Organizatorów i uczestników wystaw, targów, oficjalnych spotkań międzynarodowych, zawodów i innych podobnych imprez można zwolnić od cła od:

- 1) przedmiotów stanowiących materiały reklamowe oraz nagrody i upominki do rozdawnictwa na tych imprezach,
- 2) środków spożywczych, napoi alkoholowych i wyrobów tytoniowych przeznaczonych na przyjęcia i spotkania o charakterze reprezentacyjnym,
- 3) przedmiotów przewożonych w celu budowy i konserwacji urządzeń na imprezach, a w szczególności materiałów budowlanych, instalacyjnych i dekoracyjnych.

2. Zwolnień określonych w ust. 1 udziela się pod warunkiem, że przed upływem 3 lat od dnia przewozu, przedmiot objęty zwolnieniem nie zostanie użyty sprzecznie z przeznaczeniem, które stanowiło podstawę do udzielenia takiego zwolnienia.

§ 29. 1. Zwalnia się od cła przedmioty przyznane tytułem nagrody lub upominku uczestnikowi imprezy określonej w § 28 i przez niego lub dla niego przewożone.

2. Można zwolnić od cła wywozowego przedmioty nabyte w Polsce za polskie środki płatnicze, które przyznano tytułem nagrody pieniężnej zamieszkałemu za granicą uczestnikowi imprezy określonej w § 28 i przez niego lub dla niego wywożone.

§ 30. Zwalnia się od cła znaczki pocztowe i inne przedmioty wymieniane przez członków Polskiego Związku Filatelistów w celach filatelistycznych i filumenistycznych z osobami zamieszkałymi za granicą w rozmiarach i trybie określonych w regulaminie wymiany, wydanym przez ten związek i zatwierdzonym przez właściwych ministrów.

§ 31. Okoliczności, od których zależą zwolnienia określone w § 26 do § 30, powinny być udowodnione piśmennymi oświadczeniami lub zaświadczeniami wystawionymi przez właściwe polskie urzędy, instytucje, jednostki gospodarki społecznej lub organizacje społeczne albo przez mające siedzibę bądź placówkę w Polsce międzynarodowe lub zagraniczne instytucje, przedsiębiorstwa lub organizacje. Dokument stwierdzający okoliczności, od których zależy zwolnienie, jest zbędny, jeśli wartość przedmiotu jest nieznaczną, a jego przeznaczenie oczywiste.

§ 32. 1. Główny Urząd Cel może zwolnić:

- 1) od cła przedmioty służące do innych celów niż określone w § 27 ust. 1 oraz niezależnie od zasady wzajemności (§ 27 ust. 2),
- 2) od warunku określonego w § 27 ust. 1,
- 3) od cła przywozowego przedmioty nabyte za granicą za zezwoleniem dewizowym za zagraniczne środki płatnicze przyznane tytułem nagrody pieniężnej zamieszkałemu w Polsce uczestnikowi imprezy określonej w § 28. Zwolnienie nie dotyczy samochodów.

2. Uprawnienia określone w ust. 1 Główny Urząd Cel może przekazać urzędowi celny.

Rozdział 6

Inne zwolnienia od cła.

§ 33. 1. Zwalnia się od cła wywozowego przedmioty, które osoba zamieszkała za granicą nabyła w Polsce za połowę kwoty polskich środków płatniczych otrzymanych przez nią w Polsce z zachowaniem przepisów dewizowych. Zwolnienie to przysługuje tylko w razie, gdy:

- 1) środki płatnicze stanowią wynagrodzenie za usługi świadczone na podstawie stosunku pracy albo umowy o dzieło lub zlecenia,
- 2) stosunek pracy albo umowa o dzieło lub zlecenia była zawarta z polskim urzędem, polską instytucją, jednostką gospodarki społecznej lub organizacją społeczną oraz
- 3) przedmioty są wywożone przez nabywcę lub inną osobę z przeznaczeniem dla nabywcy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie nabycia przedmiotów za polskie środki płatnicze otrzymane w Polsce tytułem diet w związku z podróżą do Polski osób zamieszkałych za granicą.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów mogących służyć do użytku osobistego, domowego i zawodowego, z wyjątkiem środków spożywczych oraz złota, platyny, kamieni szlachetnych, pereł prawdziwych i wyrobów z nich. Zwolnienia stosuje się po przedstawieniu zaświadczeń wystawionych przez właściwe polskie urzędy, instytucje, jednostki gospodarki społecznej lub organizacje społeczne, stwierdzających wysokość wypłaconych kwot.

4. Główny Urząd Cel może zwolnić przedmioty nabyte za więcej niż połowę wynagrodzenia lub diet. Uprawnienie to Główny Urząd Cel może przekazać urzędowi celny.

§ 34. 1. Można zwolnić od cła przywozowego od przedmiotów osobistego użytku (§ 7 ust. 1 pkt 1) oraz środków spożywczych i pomocy naukowych:

- 1) osoby zamieszkałe za granicą, a przebywające czasowo w Polsce w celu studiów, działalności naukowo-badawczej, bezpłatnej praktyki lub leczenia,
- 2) osoby zamieszkałe w Polsce, znajdujące się w trudnych warunkach materialnych, a zwłaszcza:
 - a) młodzież studiującą, której jedynym źródłem utrzymania jest stypendium,
 - b) osoby przebywające w zakładach pomocy społecznej.

2. Można zwolnić od cła wywozowego przedmioty osobistego użytku (§ 7 ust. 1 pkt 1) oraz pomoce naukowe wywożone dla osób zamieszkałych w Polsce, a przebywających czasowo za granicą w celu studiów, działalności naukowo-badawczej, bezpłatnej praktyki lub leczenia.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 dotyczą tylko przedmiotów mogących służyć odbiorcy do osobistego użytku.

4. Zwolnienia udziela się w wypadku określonym:

- 1) w ust. 1 pkt 1 — po przedstawieniu zaświadczenia uczelni lub innej właściwej instytucji,
- 2) w ust. 1 pkt 2 — po przedstawieniu odpowiednich zaświadczeń stwierdzających warunki materialne odbiorcy.

§ 35. 1. Przy odprawie celnej środków przewozowych zwalnia się od cła:

1) przywozowego lub wywozowego:

- a) zasoby statków morskich i powietrznych w ilości potrzebnej na czas trwania podróży,
- b) materiały pędne w zbiorniku paliwa wbudowanym na stałe do pojazdu samochodowego, a ponadto do 20 l materiałów pędnych oraz stosowną ilość olejów i smarów,

2) wywozowego — urządzenia i materiały służące do połowu, przetwórstwa i opakowania, wywożone przez rybackie statki morskie bandery polskiej albo przez statki morskie dokonujące czynności przetwórczych i usługowych dla rybołówstwa morskiego, zarówno bandery polskiej, jak i bandery obcej, czarterowane przez przedsiębiorstwa polskie,

3) przywozowego:

- a) ryby i inne użytki z morza złowione przez załogi statków określonych w pkt 2 oraz przetwory wykonane z połowu,
- b) materiały określone w pkt 2, przywożone z powrotem.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, jeżeli przedmioty nabywane są w Polsce na potrzeby zagranicznych statków morskich lub powietrznych.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 pkt 2 i 3 stosuje się po przedstawieniu odpowiedniego dokumentu przedsiębiorstwa połowów morskich lub oświadczenia kapitana.

§ 36. Można zwolnić od cła wywozowego zaopatrzenie zagranicznych morskich statków rybackich nabyte w polskich przedsiębiorstwach za pieniądze uzyskane w zamian za ryby sprzedane polskim przedsiębiorstwom przez załogi tych statków.

§ 37. 1. Zwalnia się od cła ordery, odznaczenia i medale przewożone przez osoby lub dla osób, którym zostały nadane.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy wypadków, gdy obywatel polski nie uzyskał zezwolenia na przyjęcie orderu, odznaczenia lub medalu nadawanych przez państwa obce.

3. Zwolnienia udziela się po przedstawieniu odpowiedniego dokumentu lub oświadczenia.

§ 38. 1. Zwalnia się od cła dokumenty i akta urzędowe oraz przynależne do nich dowody rzeczowe, nawet przewożone oddzielnie.

2. Zwolnienie od cła akt urzędowych i dowodów rzeczowych stosuje się po przedstawieniu zaświadczenia właściwego urzędu lub instytucji, stwierdzającego cel przywozu lub wywozu.

§ 39. 1. Zwalnia się od cła przywozowego towar celny, który:

- 1) został przez osobę uprawnioną do rozporządzenia tym towarem przekazany nieodpłatnie i bez obciążeń na rzecz Skarbu Państwa,
- 2) na podstawie orzeczenia właściwego organu uległ przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa lub zniszczeniu pod dozorem celnym albo
- 3) uległ zniszczeniu w miejscu uznanym za miejsce odpraw celnych w magazynie lub w składzie celnym albo podczas przewozu do takiego miejsca, magazynu lub składu.

2. Można zwolnić od cła przywozowego:

- 1) towar, na wniosek przewoźnika, jeżeli po dokonaniu odprawy celnej, lecz przed podjęciem go przez odbiorcę, zaszła jedna z okoliczności określonych w ust. 1 pkt 1 i 2 bądź towar ten uległ zniszczeniu,
- 2) przedmioty, których wartość rynkowa w Polsce jest niewspółmiernie niska w stosunku do należnego cła od tych przedmiotów.

3. Zwolnienia określone w ust. 1 i 2 pkt 1 stosuje się po przedstawieniu odpowiednich dokumentów lub oświadczeń.

§ 40. Można zwolnić od cła wywozowego przedmioty nabyte w Polsce za zagraniczne środki płatnicze w jednostce gospodarki uspołecznionej, uprawnionej do dokonywania takiej sprzedaży. Zwolnienie stosuje się po przedstawieniu potwierdzenia zakupu wystawionego przez tę jednostkę.

§ 41. Można zwolnić od cła wywozowego obrazy, grafikę artystyczną, rzeźby i gobeliny wykonane przez twórców żyjących i nabyte w jednostkach handlu uspołecznionego. Zwolnienia można udzielić po przedstawieniu potwierdzenia zakupu wystawionego przez taką jednostkę.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 42. Rozporządzenie nie narusza odrębnych przepisów ustanawiających zwolnienia od cła oraz od ograniczeń przywozu i wywozu.

§ 43. W sprawach, w których postępowanie wszczęto przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 44. Traci moc rozporządzenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 1 października 1965 r. w sprawie zwolnień od należności celnych oraz od ograniczeń przywozu i wywozu (Dz. U. z 1965 r. Nr 42, poz. 260, z 1970 r. Nr 5, poz. 38 i Nr 21, poz. 174 oraz z 1973 r. Nr 6, poz. 45).

§ 45. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1973 r.

Minister Handlu Zagranicznego: w z. S. Długosz